

OD REDAKCJI

Niniejszy numer „Myśli Ekonomicznej i Politycznej”, który oddajemy do rąk Szanownych Czytelników, składa się z trzech zasadniczych bloków tematycznych:

- 1) zagadnienia infrastrukturalne nabierające znaczenia w zrównoważonym rozwoju życia społeczno-gospodarczego poszczególnych regionów i świata;
- 2) głosy w dyskusji o cywilizacyjnym wymiarze prospołeczności w praktyce społecznej i gospodarczej;
- 3) „zielony”, ekologiczny wymiar tworzenia infrastruktury energetycznej oraz kształtowania procesów urbanistycznych.

Problemy rozwoju infrastruktury technicznej gospodarki oraz społecznej bazy egzystencji ludzkiej nie zawsze znajdują swoje prawidłowe, teoretyczne odbicie w praktyce. Obecnie poszukuje się uniwersalnych, globalnych miar poziomu rozwoju i produktywności przestrzeni w wymiarze regionalnym. Tym właśnie zagadnieniom poświęcony został tekst Jacka Brdulaka i Dariusza Kotlewskiego. Postuluje się w nim uwzględnienie inwestycji infrastrukturalnych w rachunku produktywności regionów (tu: polskich województw) typu KLEMS. To pierwsza tego typu propozycja metodologiczna i zasługuje ona na dalsze pogłębienie oraz rozwój analityczny w kontekście zróżnicowania rozwoju polskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej.

Kolejny tekst, autorstwa Krzysztofa Skotarka, związany jest z infrastrukturą przesyłową polskiej elektroenergetyki. To dalszy ciąg badań statutowych autora prowadzonych w Katedrze Geografii Ekonomicznej SGH w Warszawie. Wywód można odebrać jako gorący, udokumentowany apel do decydentów naszego życia politycznego o uwzględnianie linii przesyłowych w systemie elektroenergetycznym państwa. Wieloletnie zaniedbania w ich rozbudowie, modernizacji, zapewnianiu bezpiecznego funkcjonowania oraz włączaniu w sieci międzynarodowe, skutkują obecnie niemożnością sprawnego handlu nadwyżkami produkcji energetycznej, przeciwdziałania okresowym brakom energii i przede wszystkim szybszego, zrównoważonego rozwojowi odnawialnych źródeł energii (OZE).

Infrastruktura życia społeczno-gospodarczego powinna być jednym z najistotniejszych komponentów pomocy rozwojowej dla państw słabszych gospodarczo. Nie zawsze tak jest i pojawia się wtedy problem skuteczności takiej pomocy i właściwej dominanty realizowanych polityk rozwojowych przez zarządzających poszczególnymi gospodarkami. Badania w tym zakresie przedstawia Michał Jasiński. Kontrowersyjnie zatytułowany wywód stanowi faktograficznie udokumentowaną specyfikację sytuacji pomocowej ponad połowy słabszych gospodarczo państw świata.

Drugą, prospołeczną sferę zagadnień rozwojowych poruszają dwa kolejne opracowania. Monika Niedziółka pisze o przestrzennych problemach życia ludzi z niepełnosprawnościami. Przybliża uwarunkowania prawne rozwiązywania tych problemów i postuluje ich realne wdrażanie w politykach społecznych wszystkich szczebli, z czym mamy ciągle duże kłopoty. Przeciwdziałanie marginalizacji ludzi z niepełnosprawnościami staje się wymogiem cywilizacyjnym i ekonomicznie przekłada się na efektywne wykorzystywanie potencjału tych ludzi. Tomasz Gardziński natomiast relacjonuje swoje obszerne badania dotyczące zaangażowania polskich przedsiębiorstw w prospołeczną pomoc dotkniętej wojną Ukrainie. Po okresie pandemii wirusowej to drugi, kryzysowy czas funkcjonowania tysięcy przedsiębiorstw produkcyjnych i zarazem najczęściej pozytywny dowód dużej wrażliwości społecznej polskich przedsiębiorców. Przedstawione badania stanowią także analityczne potwierdzenie koncepcji ordoliberalnego ładu społeczno-gospodarczego, sprawdzającego się zdaniem tego Autora w polskich warunkach.

Teksty kończące prezentowany numer kwartalnika oraz recenzja wybranej monografii naukowej odnoszą się do problemów środowiskowych i konieczności propagowania tzw. Zielonego Ładu w ramach polityki zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Reprezentantka Ukraińskiej Akademii Nauk z siedzibą w Kijowie – Galyna Trypolska analizuje przemiany jakościowe systemu energetycznego swojego kraju w trudnych warunkach wojennych. Okazuje się, że Ukraina ma duże osiągnięcia w sferze wprowadzania odnawialnych źródeł energii (OZE), ogromny potencjał wytwórczy w dziedzinie biopaliw, możliwości ekonomicznie uzasadnionego wytwarzania wodoru na dużą skalę. Rozwinięta jest energetyka jądrowa. Brakuje natomiast sieciowej integracji systemu przesyłowego z państwami europejskimi, w tym połączeń z Polską. Trwa obecnie rewitalizacja niektórych z nich (magistralna linia przesyłowa do Wiedeki pod Rzeszowem); budowane są nowe połączenia (do Lublina, Przemyśla). Zerwanie dotychczasowych związków systemów elektroenergetycznych Ukrainy i Rosji stwarza szanse obustronnie korzystnej współpracy energetyków Polski i Ukrainy. Anna Rutkowska-Gurak pisze natomiast

o rolnictwie w miastach przyszłości. Zachodzące w zamożniejszych społeczeństwach procesy deglomeracyjne, ograniczanie uciążliwości nadmiernych koncentracji urbanistycznych oraz coraz szersze docenianie skandynawskiej szkoły urbanistyki miejskiej prowadzą do zamierzonej i planowanej rozbudowy „zielonych przestrzeni” w miastach. Mogą je stanowić także obszary upraw rolnych. Z drugiej strony ciekawe są przykłady urbanizujących się wiejskich jednostek osadniczych, które siłą rzeczy pozostają „zielone”. Dla ludności pozarolniczej coraz częściej stanowią one interesującą alternatywę lokalizacyjną, uwarunkowaną jednak dobrym skomunikowaniem się z miejscem pracy w miastach.

Wszystkie omówione krótko teksty oraz recenzowana książka są efektem autorskich prac badawczych z przełomu lat 2022 i 2023. Staraliśmy się przedstawić oryginalne przemyślenia naukowe, zgodnie z wcześniejszą deklaracją Redakcji, że w niektórych zeszytach kwartalnika dokonywać będziemy zestawień branżowych, problemowych lub nawet instytucjonalnych. Pozostaje zatem jedynie życzyć Szanownym Czytelnikom interesującej lektury.

*dr hab. Jacek Brdulak
redaktor tematyczny*